

VALTUUSTORYHMIEN RYHMÄPUHEENVUOROT

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2025

FULLMÄKTIGEGRUPPERNAS GRUPPANFÖRÄNDEN

Bokslut och verksamhetsberättelse 2025

1. Kunnanhallituksen puheenjohtaja / Kommunstyrelsens ordförande
Micaela Röman
2. Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmä / Svenska folkpartiets fullmäktige
Kasper Nyberg
3. Kokoomuksen valtuustoryhmä / Samlingspartiets fullmäktige
Tuomas J. Alaterä
4. Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä / Socialdemokratiska fullmäktige
Tapio Virtanen
5. Keskustan valtuustoryhmä / Centerns fullmäktige
Sonja Hällfors
6. Vihreä valtuustoryhmä / Gröna fullmäktige
Jenni Sademies
7. Perussuomalaisten valtuustoryhmä / Sannfinländarnas fullmäktige
Ilkka Sillanpää

Bokslut, utvärderingsberättelse, personalrapport

Micaela Röman (Obunden / SFP)

Kommunstyrelsens ordförande

Kiitos puheenjohtaja, arvoisa valtuusto, viranhaltijat, työntekijät ja sipolaiset.

Det är exakt ett år sedan vi organiserade oss i de roller vi har än idag. Det har hänt att jag ibland tänkt att det var bra att jag inte visste vad jag gav mig in i. Kommunens ekonomiska läge, som visade sig vara sämre än många av oss anade i kombination med också en nationell skral ekonomi och dålig sysselsättning. Det att högt uppsatta tjänstemän bad om avsked efter en kort tid i kommunen fick mig att åtminstone försöka sätta mig in i ledningen och arbetskulturen och i mån av möjlighet bidra till att bägge blir bättre.

Ennen kuin ryhdyn näitä seikkaperäisesti puimaan, haluan kiittää tarkastuslautakuntaa ja lautakunnan puheenjohtajaa avoimesta ja kunnioittavasta dialogista. Koen, että tarkastuslautakunta samalla tavalla kuin minä, enemmän kuin moni muu, joutuu menneiden kautta ponnistamaan, jotta asiat kunnassa olisi tulevaisuudessa paremmin.

Kiitos arvokkaasta työstänne, toivon, että yhteistyömme jatkuu yhtä avoimena ja ratkaisukeskeisenä myös tulevaisuudessa.

Revisionssamfundet KPMG har inget att anmärka på kommunens bokslut, men det oaktat måste man se den ekonomiska sammanfattningen av år 2025 som ett misslyckande. Att efter år av överenskommelser om att skuldbördan inte ytterligare får öka, ökade skulderna under fjolåret med ytterligare 9,7 miljoner. Att vi fattade det tunga men självklara beslutet att justera vår skatteprocent auttoi vähän ja olispa hienoa, jos tähän voisi vaan lisätä että lf auttaa paljon.

Ei auta, ihan me keskenämme joudumme tämä työ tekemään – ja edelleen, kuten viime vuoden samaisessa puheessa toistin väsymykseen asti – yhdessä. Yli puoluerajojen ja yhteistyössä viranhaltijoiden, työntekijöiden ja sipolaisten kanssa. Yksi on selvää, nyt kun lähemme talousarviota ensi vuodelle rakentamaan, meidän on uskallettava myös sanoa ei. Ennen kuin taloutemme on edes teoriassa ja paperilla tasapainoissa, meidän on kehitettävä sitä mikä meillä jo on tai on jo suunnitteilla, uusille suurille investoinneille ei yksinkertaisesti ole varaa. Se ei tarkoita, että minä tai edustamani ryhmä ei toivoisi kuntaamme uimahallia, kysymys on vain siitä, milloin meillä on varaa sellainen oikeasti rakentaa.

Vi är fortfarande en välmående kommun. Det finns, tack och lov, också yttre omständigheter som är en delorsak till det dåliga fjolåret, det ekonomiska läget i landet och världen, kostnaderna för sysselsättande åtgärder som är en minusaffär för oss för att nämna åtminstone två. Och de här syns också i utmaningar i det vi slagit fast ska vara en modest och kontrollerad tillväxt. Tillväxten har inte varit den vi räknat med och det syns i uteblivna intäkter.

Silti, ollaan edelleen yksi Suomen halutuimmista. Ihanan lähellä, kuten yksi käyttämämme slogan kuuluu.

Ennen olimme myös ihanan pieni ja edelleen olen sitä mieltä, että osa näistä kasvukivuista näkyvät sekä organisaatioissa, että meidän päätöksenteossa. Siinä missä ennen oli helppoa suullisesti sopia ja sumplia ja tutulle jopa jotain luvata, niin maailma ei enää toimi niin. Vaatimustaso on johtuen sekä kasvusta että kehityksestä noussut huimasti. On tärkeää, että organisaation prosessit ovat kunnossa

ja, että samat säännöt koskevat kaikkia. Tarkastuslautakunta nostaa raportissaan esimerkiksi esille, että epäselvyyksiä esiintyy edelleen ostoskuiteissa. Paikallislehti nimeää tämän epäkohdan *kuittisotkuksi*, ja vaikka itse olen toimittajataustainen ja sitä mieltä, että vapaan sanan tehtävä on valvoa päätöksentekoa, niin enää ei ole mistään järjettömästä epäkohdasta kyse. Prosessia on parannettu, mutta vielä on parannettava. Sääntöjen noudattamista ja tarkkuutta vaaditaan meiltä kaikilta.

Jag vill också tacka alla er som jobbar för Sibbo kommun, utan er insats skulle vi inte vara allt det goda som lyfts fram i fråga om vår kommun. Det är ni som är kontaktytan till våra invånare, i daghem, i skolor, i de företag som verkar i vår kommun. Personalrapporten ger vid handen att det är en mycket nöjd personal och det är naturligtvis det bästa betyg man som högsta chefens chef kan få. Jag vill, samtidigt som jag tackar för det, tacka för de meddelanden och samtal jag fått om det som upplevs som missförhållanden och konstatera att arbetet pågår för att lösa också dessa. Jag uppskattar det här förtroendet stort. Politiskt är det svårt att avge ett löfte, men min och vår väna strävan är att försäkra oss om att vi har en tillräckligt stor arbetsstyrka också i framtiden och som en del av det kommer det att under budgetmanglingen presenteras en personalplan som ger oss möjlighet att på ett bättre sätt ta oss an de kommande åren.

On tärkeätä myös haastavina aikoina olla innostunut ja kekseliäs! Perustimme tänä keväänä ohjausryhmän, jonka tehtävänä on laatia kyläkoululle konseptin, sipoolaisen sellaisen. Kuplahallin takana valmistuu täyttä häkää aivan järjettömän kokoinen uusi asuinalue, yksi mainitakseni. Saimme yhteistyökumppaniksi kolmiloikkaaja Senni Salmisen, joka kanssamme markkinoi kuntaamme, tarkoituksena hänen ja uusien asukastarinoiden kautta myydä tontteja ja saada uusia asukkaita tähän maailman parhaimpaan kuntaan.

Meillä on vielä kolme vuotta aikaa saada taloutemme kuntoon ja uskon vahvasti siihen, että onnistumme tässä olemalla rohkeita ja tekemällä asioita omalla tavallamme.

Med de här orden vill jag tacka er alla för ett gott samarbete under det gångna året, fullmäktigeledamöter, tjänsteinnehavare, personal och invånare. Jag vill tillönska er alla soliga sommark dagar och en möjlighet till avkoppling.

Vi inte bara tror på framtiden. Vi skapar framtiden.

Ärade fullmäktigeledamöter, tjänstemän och kommuninvånare – arvoisat valtuutetut, virkamiehet ja kunnan asukkaat,

Precis som vid varje vårfest är det dags att blicka tillbaka på året som gått, se vad vi åstadkommit och vad vi lärt oss. Det är dags att sjunga *Den blomstertid nu kommer* som en del av vårt kulturarv – men också att blicka framåt mot allt som väntar efter ett välförtjänt sommarlov.

Yhteinen matkamme alkoi aika tarkasti vuosi sitten strategiaseminaarilla Gustavelundissa, jonka jälkeen olemme ehtineet hyväksyä tämän kunnan toimintaa ohjaavan tärkeän asiakirjan sekä siihen liittyvät kärkihankkeet. Keskeisenä arvona toimii avoimuus, ja siihen olemme nojanneet monessa vaikeassa päätöksessä – ehkä Salparin sulkeminen vaikeimpana näistä.

Monelle valtuutetulle päätös oli rankka. Samalla kun ymmärrämme, että kyläkoulut ovat ja tulevat olemaan keskeinen kilpailuvaltti kunnalle, täytyi myös tunnustaa tosiasiat: raja toimivalle koululle tulee vastaan jossain vaiheessa.

Vaikeista päätöksistä pitää oppia. Ei vain hyväksyä niitä, vaan oppia niistä, jotta voimme välttää vastaavat tilanteet tulevaisuudessa. Tämä tulee olemaan juuri ensimmäisen kokouksensa pitäneen kyläkoulukehitysryhmän keskeisimpiä tehtäviä.

Att bevara nuläget utan att utveckla betyder i praktiken att man avvecklar. Det gäller i allt, men särskilt tydligt syns det i Finlands skolor där otaliga byskolor – på båda språken – har stängts och barnen flyttats till centraliserade storskolor.

Att detta händer på områden där kommunerna krampaktigt försöker hålla fast vid flyende invånare är kanske förståeligt. Men när det händer på ett livskraftigt och ytterst eftertraktat område som Kalkstrand har någonting i processen gått fel.

Meidän pitää pystyä mahdollistamaan rakentamista kylissä kaavoituksen ja sujuvien lupaprosessien kautta. Kyläkoulujen tulevaisuus riippuu pitkälti siitä, kuinka hyvin tässä onnistumme.

Kouluverkko ei kuitenkaan ole ainoa kysymys, jossa joudumme tasapainoilemaan tahtotilan ja taloudellisten realiteettien välillä. Sama haaste näkyy myös kunnan taloudessa.

Työt jatkuvat siis syksyllä. Jatkakaamme siitä, mihin jäimme. Siitä, että kehitämme kuntaa arvopohjaamme perustuen – avoimesti, yhdenvertaisesti ja erilaisia mielipiteitä kunnioittaen. Välittäkäämme toisistamme samalla kun olemme rohkeita ja sanomme, kun olemme eri mieltä asioista. Se on meidän oikeutemme, velvollisuutemme ja vastuumme.

Något som var och en förtroendevald ska göra, men som kanske allra tydligast kristalliseras i revisionsnämndens arbete. Än en gång har nämnden gjort ett bra arbete och lyft fram brister som måste åtgärdas, till exempel kvitton på inköp, men även större principiella utmaningar såsom att inkomsterna från tomtförsäljning i första hand ska täcka investeringskostnaderna.

Driftsekonomi bör balanseras så att den är oberoende av tomtförsäljning. Hur sårbar den nuvarande modellen är blev tydligt när efterfrågan på våra tomter inte längre motsvarade tidigare års positiva utveckling.

Tarkastusvaliokunnan huoli vaikeasta taloustilanteesta nousi pinnalle myös FinWisen selvityksessä. Kasvu on hidastunut, käyttötalouden menot ovat kasvaneet ja investoinnit jatkuneet. Velka kasvaa ja korkomenot siinä sivussa.

Emme voi jatkaa samaan malliin. Meidän pitää pysähtyä ja miettiä, mihin meillä on varaa. Pitääkö meidän keskittyä investointeihin, jotka tuottavat kunnalle? Onko meillä varaa niihin, jotka ”vain” parantavat jo olemassa olevaa hyvää palvelutasoa?

Näitä kysymyksiä emme voi enää siirtää eteenpäin. Niihin on löydettävä vastaukset.

Och när allt annat är osäkert är det trygga relationer vi ska fokusera på. Relationer där människor känner sig uppskattade. Mellan barn och personal, mellan personal och ledning, mellan ledning och beslutsfattare.

Om denna kedja från gräsrotsnivå till Sockengården bryts har vi misslyckats.

Vi står inför svåra år och hårda anpassningsprogram. Därför är det ännu viktigare att vi prioriterar våra investeringar och satsar på det som bygger upp vår resiliens och konkurrenskraft.

För att vi ska kunna vända utvecklingen och åter se positiva bokslut måste vi anpassa verksamheten, men också stöda och vägleda personalen i processen att hitta det goda i vardagen. Det syns i sin tur i mötet med kommuninvånarna.

Att vi har glada, motiverade och välmående småbarnspedagoger, lärare och lovberedare är en del av den livsviktiga marknadsföring som så många av oss har lyft fram.

Det bindande mål som utbildningstjänsterna satt upp för 2025 – att förbättra våra barns och ungdomars välbefinnande genom planmässig utveckling av studie- och sociala färdigheter – kan säkert mätas med hjälp av frånvaromodellen och påverkar HYTE-koefficienten. Men precis som i fallet Planet Youth kan vi inte nöja oss med resultat utan att förstå orsakerna bakom dem. Vi måste gräva djupare, och det tillsammans med kommunens personal.

Målet kan inte vara mindre ambitiöst än att varje barn i Sibbo blir sett och hört i skolan, och upplever gemenskapen som trygg, meningsfull och inkluderande.

Kaikki pohjautuu loppupeleissä kohtamiseen. Siihen, miten kohtelemme toisiamme silloin kun olemme samaa mieltä – mutta ennen kaikkea silloin, kun olemme eri mieltä.

Ja taas saan lainata hyvää tekstiä arviointikertomuksesta:

”Työskentely lautakunnassa on alusta lähtien ollut hengeltään hyvää, arvostavaa ja rakentavaa. Arbetet i nämnden har från första början präglats av en god, respektfull och konstruktiv anda.”

Jos pystymme säilyttämään kunnioituksen, avoimuuden ja luottamuksen myös vaikeina aikoina, minulla ei ole epäilystäkään siitä, etteikö Sipoo selviäisi myös tulevista haasteista.

Lev som ni lär, mina goda vänner. Visa våra barn och ungdomar att politik kan vara respektfull, konstruktiv – och till och med rolig.

Näillä mietteillä – oikein hyvää kesää!

Med dessa funderingar – en riktigt fin och skön sommar!

Kokoomuksen valtuustoryhmän ryhmäpuheenvuoro – Samlingspartiets fullmäktigegrupps gruppanförande, Tuomas J. Alaterä

Arvon puheenjohtaja, hyvät valtuutetut ja viranhaltijat ja kuntalaiset

Näinkö tässä nyt kävi? Rahat menivät ja lisää ei tule. Menot kasvavat, mistään ei ole enää varaa tehostaa tai säästää. Investoimme liikaa, verotulot sakkaavat ja Sipoostahan on tuossa tuokiossa tulossa kriisikunta, johon ei halua muuttaa kukaan. Täällä asuvat lapsetkin vanhenevat eivätkä tarvitse enää varhaiskasvatuksen tai koulutuksen palveluita.

Ei, näin ei käynyt. Sipoo on edelleen yksi Suomen parhaista kunnista - mitattiin sitä millä mittarilla tahansa. Se tarkoittaa, että avaimet hyvinvoinnin ja hyvän, vahvan talouden ylläpitämiseen ovat meillä itsellämme. Ovia pitää uskaltaa avata, mutta myös pitää avoinna, vaikka maailma tuolla ulkona hirvittääkin. Joitain ovia on lukittava, ehkä lyhyeksi aikaa, ehkä pysyvämmiin.

Kiitän tarkastuslautakuntaa hyvästä ja selkeästä työstä. Pitäneen olla sangen pitkäaikainen valtuutettu, että muistaa, milloin kunta viimeksi on tehnyt miinusmerkkistä tulosta. Moni kuitenkin tietää, että silloin kun näin on käynyt, on ryhdytty toimiin, jotka tervehdyttivät taloutta. Tervehdyttivät taloutta, jotta hyvinvointia ja minimitasoa ylittäviä palveluita voidaan ylläpitää ja parantaa. Monissa lähikunnissamme säästötoimenpiteisiin on jouduttu jo aikaisemmin.

Kuten tarkastuslautakunta toteaa, taloustilanne on muuttunut ja tavoitteen vastaisesti päädyimme veronkorotukseen jo viime syksynä. Olemme silti hoitaneet talouttamme vuosikausia hyvin ja pohjalla on kumulatiivista ylijäämää, joka antaa mahdollisuuksia tehdä hallittuja korjaustoimenpiteitä. Sillä korjausliike meillä edessämme on. Ja se korjausliike – se ei lähde siitä, että teemme sen, mihin meillä on varaa, vaan se lähtee siitä, että me tunnemme omat arvomme ja me tiedämme, mitä haluamme, ja me tiedämme, mitä hyvinvointi tulevaisuudessa maksaa ja miten se tulevaisuudessa rahoitetaan. Tilipäätös, henkilöstöraportti ja Hyte-raportti osoittavat, että korjausliikkeelle on tarve, mutta meillä on myös osaava ja oppiva organisaatio, joka liikkeen voi tehdä. Kuntalaiset oman arkensa asiantuntijoina tulee pitää liikkeessä jatkuvasti mukana.

Vaikka kasvun merkkejä valtakunnan taloudessa on nyt näkyvissä, me emme jää odottamaan parempia aikoja. Kasvu ei yksin riitä, mutta se auttaa. Menojen kasvua on hillittävä kolmen seuraavan vuoden ajan, ehkäpä noin pari prosenttia kunakin vuonna. Investointiohjelmamme on kiistatta raskas ja nostaa velkamäärää. Investointien ja palvelurakentamisen kannattavuutta on tarkasteltava pitkällä aikavälillä, ei hätiköidysti. Tämä ei tarkoita, että pistämme kiireesti omakotitalokaavoja jäihin. Ne eivät rasita meidän talouttamme, vaan ovat tähänkin asti parantaneet sitä. Ja tekevät niin jatkossakin. Kaavahankkeet eivät ole nopeita toteuttaa ja kuntaamme kohdistuva

kiinnostus ei odota kaavan valmistumista, vaan suuntautuu muualle. Niin kuin hyvinä aikoina varaudutaan pahoihin, on järkevää, että pahoina aikoina varaudutaan siihen, että jatkossa voi käydä hyvin.

Tarkastuslautakunta nostaa esiin keskeisiä kohteita, kuten työllisyyden parantamisen ja työttömyyden kustannusten pienentämisen ja palveluverkon kehittämisen ja tonttien aktiivisen myynnin. Näistä useita on toki jo ryhdytty jo toteuttamaan.

Suurten linjojen ohella on huolehdittava oman toiminnan johdonmukaisuudesta. Kuittisotku saa tarkastuslautakunnalta sekä kehua että kritiikkiä. Prosenteissa puutteissa on parannettu entiseltä kriittiseltä tasolta paljon paremmalle, mutta vielä ei riitä. Vastauksena lautakunnalle tulee selvittää, missä vikoja vielä on ja missä ja miksi virkavastuu tai valvonta ei toteudu. Tässä asiassa ei voi olla tulkinnanvaraisuutta.

Hyvät kuulijat. Unelmia pitää olla aina. Kaikki unelmat eivät toteudu, mutta niiden tilalle voi tulla muuta hyvää. Jos emme itse käy pelokkaiksi, osaamme valmistautua tulevaisuuteen tekemällä, emme toivomalla.

Näillä sanoin haluan kiittää kovasta vuodesta ja matka jatkuu. Kaikki, jotka jonkinlaista rekeä vetävät, arvostavat, jos suunta on tiedossa ja kuormaa kevennetään, aina kun mahdollista.

Hyvää kesää kaikille.

Hyvät valtuutetut, viranhaltijat ja kuntalaiset

Tänään käsiteltävät asiakirjat ja raportit antavat kokonaisuutena varsin kattavan kuvan Sipoon nykytilanteesta. Niissä näkyy sekä onnistumisia että niitä haasteita, joihin meidän on tulevana vuosina kyettävä vastaamaan.

Talouden osalta toimintaympäristö on ollut haastava. Heikko taloustilanne ja siitä johtuva verokertymän aleneminen ja hiljainen tonttikauppa, sekä TE-uudistuksen seurauksena kasvaneet työttömyyden kustannukset rasittavat kunnan taloutta. Madaltunut tulorahoitus näkyy myös kasvavana velkamääränä.

Vaikka Sipoon työllisyystilanne on edelleen monia lähikuntia parempi, työttömien määrä on lisääntynyt. Erityistä huomiota tulee kiinnittää niihin nuoriin, jotka ovat työn ja opiskelun ulkopuolella. Heidän määränsä on kasvanut, ja jokainen syrjäytymiskehityksen ehkäisyyn tehty panostus on sekä inhimillisesti että taloudellisesti perusteltu. Tarkastuslautakunnan esitys yhteistyön tiivistämisestä Keravan kanssa työllisyyden edistämiseksi on kannatettava.

Tilinpäätöksestä nousee esiin myös rakenteellisempi kysymys. Suurin yksittäinen tulosta heikentänyt tekijä oli tontinmyyntitulojen jääminen budjetoitua pienemmiksi. Samalla tämä muistuttaa siitä, kuinka merkittävä rooli tontin myyntituloilla on ollut kunnan talouden tasapainottamisessa useiden vuosien ajan. Pitkällä aikavälillä tavoitteena tulee kuitenkin olla talous, joka kestää myös ilman poikkeuksellisen suuria tontinmyyntituloja.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa huomio kiinnittyy myös sisäisen valvonnan käytäntöihin. Luottokorttiosojen pistotarkastuksessa ostokuitteja puuttui edelleen noin viidenneksestä tarkastetuista ostoista. Tässä ei voida tyytyä nykytilaan. Tavoitteen tulee olla selkeästi nolla puuttuvaa kuittia. Tarkastuskertomus vahvistaa lisäksi käsitystä, että keskustelua siitä, kuinka tavoitteita ja mittareita voidaan kehittää niin, että ne entistä paremmin tukevat päätöksentekoa ja toiminnan arviointia.

Henkilöstöraportti sisältää paljon myönteisiä viestejä. Sairauspoissaolot ovat edelleen vähentyneet, työhyvinvointi on pysynyt hyvällä tasolla ja työtyytyväisyys on jopa parantunut. Myös määräaikaisten työsuhteiden osuus on jatkanut laskuaan. Muutamia vuosia sitten Sipoo oli tässä suhteessa valtakunnallisen keskiarvon väärällä puolella, mutta nyt kehitys on ollut oikeansuuntainen. Nämä ovat osoituksia pitkäjänteisestä henkilöstötyöstä, josta kuuluu antaa tunnustusta.

Samalla henkilöstöraportti nostaa esiin huolenaiheita. Henkilöstöön kohdistuvat väkivaltatilanteet ovat lisääntyneet, eikä tätä kehitystä pidä hyväksyä. Työntekijöiden turvallisuus on työnantajan keskeinen velvollisuus, ja ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin on panostettava määrätietoisesti. Lisäksi miesten osuus henkilöstöstä on edelleen varsin pieni ja valtakunnallistakin keskiarvoa alhaisempi useissa ammattiryhmissä. Myös tähän on syytä mahdollisuuksien mukaan kiinnittää huomiota.

Hyte-vuosiraportti antaa monelta osin rohkaisevan kuvan sipoolaisten hyvinvoinnista. On tärkeää, että Sipoo jatkaa työtä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen eli hyte-kertoimen parantamiseksi. Sillä on vaikutusta myös kunnan saamaan valtionosuuteen.

Erityisen myönteistä on, että suuri määrä asetetuista tavoitteista on saavutettu ja hyvinvointityötä on viety määrätietoisesti eteenpäin.

Kouluterveyskyselyn tulokset kertovat lasten ja nuorten hyvinvoinnin monilta osin kehittyneen parempaan suuntaan. Elintavat ovat parantuneet, päihteiden käyttö on vähentynyt, yhä harvempi kokee terveydentilansa huonoksi, mielenterveys koetaan aiempaa paremmaksi ja osallisuuden tunne on vahvistunut. Myös tyttöjen kokema terveys ja tyytyväisyys elämään ovat parantuneet, vaikka eroa poikiin edelleen on. Samalla emme voi sivuuttaa sitä, että kiusaaminen on lisääntynyt yläkouluissa ja lukioissa. Tämä on vakava viesti, johon on vastattava määrätietoisilla toimilla. Planet Youth -mallin tavoitteet ja toimenpiteet tarjoavat tähän yhden tärkeän työkalun. Mallin onnistumiseen tarvitaan koko yhteisön sitoutumista lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemiseen.

Kokonaisuutena tilinpäätös ja hyväksyttävänä olevat raportit osoittavat, että Sipoo on monella mittarilla hyvässä kehityksessä, mutta samalla talouden kestävyys, työllisyys, henkilöstöön liittyvät kehityskohteet sekä lasten ja nuorten hyvinvointi vaativat edelleen määrätietoista työtä. Näihin haasteisiin vastaamalla voimme varmistaa, että Sipoo säilyy elinvoimaisena ja hyvinvoivana kuntana myös tulevaisuudessa.

Lopuksi haluan ryhmämme puolesta kiittää kaikkia, erityisesti kunnan koko henkilöstöä ja toivottaa kaikille oikein hyvää kesää ja valtuutetuille kesätaukoa luottamustehtävistä. Olkoon kesä kaikille voimaa tuova niin, että jaksamme olla rakentavia, yhteistyökykyisiä ja eteenpäin katsovia taas syyskaudella.

Kiitos.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, viranhaltijat ja sipolaiset,

Herätyskello on soinut.

Vuosi sitten alkanut valtuustokausi ei saanut helppoa alkua, kun pitkään plussalla ollut kuntatalous näytti siirtyneen pahasti pakkasen puolelle. Sitä samaa tarinaa kertovat tänään käsiteltävät tilinpäätös, toimintakertomus ja arviointikertomus. Niistä syntyy kertomus siitä, millaisia valintoja Sipoossa on tehty, millaista tulevaisuutta meidän pitää nyt rakentaa ja myöskin siitä, millaisessa taloussuhdanteessa nyt ylipäätään Suomessa nyt elämme.

Nämä kertomukset eivät ole yksiselitteisiä. Yhtäältä meillä on Sipoossa hyvin paljon hyvää, josta voimme olla aidosti ylpeitä. Toisaalta meidän on tunnustettava: kunnan talous on vaikeassa tilanteessa. Tämä ei ole kriisi, mutta herätyskello tämä on.

Sipoossa on ollut houkutus ajatella, että kunnan kasvu ratkaisee ongelmat. Että investoimalla lisää, rakentamalla lisää ja tiivistämällä lisää pääsemme kuiville. Mutta kaikki kasvu ei ole kestävää eikä kaikki investointi ole viisasta. Keskustan valtuustoryhmä on huolissaan siitä, että unnan velkamäärä on kasvanut valtavasti ja rahoituskulut kipuavat tulevaisuudessa yhä korkeammiksi. Maltti olisi valttia.

Jotain on siis tehtävä ja toivon, että syksyn tullessa pääsemme taas kunnolla pureutumaan ratkaisuihin, yhdessä kuten hallituksen puheenjohtaja sanoi. Erityisen tarkkoja meidän tulee olla palveluverkkopäätöksissä. On helppoa ajatella, että palvelujen keskittäminen tai muutokset verkossa tuovat automaattisesti säästöjä. Todellisuus on usein toinen. Siksi palveluverkosta ei saa tehdä pelkkää talousharjoitusta. Palveluverkkopäätökset ovat päätöksiä, joka vaikuttavat arkeen, perheisiin ja kunnan tulevaisuuteen ja keskittämispäätökset ovat usein hintaansa kalliimpia.

Ja tästä päästään ehkä kaikkein tärkeimpään lupaukseen, jonka kunta voi tehdä: ennakoitavuuteen.

Vanhemmille tärkeintä ei ole vain palvelun laatu vaan myös se, että he voivat luottaa siihen, että se arki, jonka on Sipooseen rakentanut, pysyy sujuvana ja omannäköistä elämää tukevana. Siksi koulupäätöksissä ja päiväkotipäätöksissä pitää olla erityisen tarkka, että ne tehdään ajoissa, perheiden etu edellä ja kerralla oikein.

Herätyskello on Sipoossa soinut myös positiivisessa mielessä: kunnan hyvinvoinnin- ja terveydenedistäminen on lähtenyt positiiviseen kierteeseen. Tämä työ ei ehkä aina näy heti euroissa, mutta se näkyy sipolaisten elämänlaadussa ja hieman viiveellä myös kunnan taloudessa. Erityisen iloisia olemme hyvin kehittyneestä liikunnan edistämisestä kunnan eri toimialoilla.

Investointi terveyteen ja kuntalaisten elämänlaatuun maksaa aina itsensä takaisin. Siksi on määrätietoisesti kuljettava myös siihen suuntaan, että uimahalli saadaan rakennettua. Vaihtoehto ei ole, että taloutta ei saada kuntoon ja siksi ei uimahallia voida rakentaa. Ainoa vaihtoehto on, että talous saadaan kuntoon, kävi uimahallille miten tahansa.

Toinen positiivinen asia on se, miten viime vuonna lasten ja nuorten hyvinvointia pystyttiin kouluissa parantamaan. Se, että poissaolot ovat vähentyneet, ei liene ole sattumaa. Se kertoo välittämisestä ja hyvästä työstä kouluissa. Keskustan valtuustoryhmä kiittää kaikkia teitä, jotka teette lastemme ja nuoremme kanssa töitä.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut ja sipolaiset

Tilinpäätös ei ole vain kuva menneestä, se on myös suunnannäyttävä tulevaan. Herätyskello, joka soi, vaikka vielä tekisi mieli nukkua.

Siksi Keskustan valtuustoryhmän mielestä syksyllä on löydettävä takaisin paremmalle taloudelliselle polulle seuraavin askelin:

- Meidän on pidettävä talous, kasvu ja investoinnit kurissa.
- Meidän on tehtävä harkittuja, ei hätiköityjä päätöksiä.
- Meidän on rakennettava kuntaa, jossa arki on ennakoitavaa ja turvallista.

Kiitos kaikille tästä keväästä kaikille valtuustokollegoille ja viranhaltijoille, on ollut ilo tehdä kanssanne töitä Sipoon eteen. Toivotamme kaikille oikein hyvää kesää. Kesällä herätyskelloa ei tarvitse laittaa soimaan, sen aika on sitten taas syksyllä.

Vihreät, ryhmäpuheenvuoro 8.6.2026

Hyvä puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, viranhaltijat ja kokousta seuraavat kuntalaiset,

Taloudelliset haasteet ovat Sipoossa kasvaneet, ja kunnan talous oli vuonna 2025 2,5 milj. euroa alijäämäinen. Asukaskohtainen lainamäärä oli vuoden 2025 lopussa yli 5 000 euroa, ja Sipoo on keskimääräistä velkaisempi kunta. Tämä on melko yllättävää suhteessa siihen, että Sipoo on pääkaupunkiseudun kupeessa sijaitseva muuttovoittokunta.

Samaan aikaan Sipoon veroprosentti on muihin pääkaupunkiseudun kehyskuntiin verrattuna huomattavan matala. Voikin kysyä, onko Sipoon veroprosenttia pidetty poliittisista syistä jopa keinotekoisena alhaisena ja katettu menoja kestävästi velkarahalla. Syksyllä asiaan saatiin pieni korjausliike, kun valtuusto korotti Sipoon veroprosenttia 0,2 prosenttia. Verojen korottaminen ei ole kiva asia, mutta lienee kaikille selvää, että velan määrän jatkuva kasvattaminenkaan ei ole kestävä. Vuonna 2025 Sipoon lainojen korkokulut olivat yli puolitoista miljoonaa euroa, ja tällä rahalla olisi muutakin käyttöä.

Kunnassa on puitu jo pitkään niin sanottua kuittisotkua, jolla viitataan siihen, että kaikista kunnan luottokorteilla tehdyistä ostoista ei ole toimitettu tarvittavia kuitteja ja selvityksiä. Ohjeistusta on päivitetty ja asiassa on tapahtunut huomattavaa parannusta, mutta arviointikertomuksen mukaan kuitteja tai selvityksiä puuttui pistokokeessa edelleen peräti **viidesosasta** ostoksia. On hämmästyttävää, että **valtuuston** täytyy puuttua näin päivänselvään asiaan: jos työntekijällä on työnantajan luottokortti käytössä, tulee jokaisesta ostosta toimittaa kuitti, ja jos ohjeen mukaan ei toimita, tulee kortti ottaa pois.

Sitten työllisyydestä

Työllisyyden hoito siirtyi vuoden 2025 alussa kuntien vastuulle. TE-palvelut toteutetaan Sipoossa yhteistyössä Keravan kanssa. Uudistuksen myötä kustannusvaikutukset ovat kuitenkin olleet negatiiviset ja esimerkiksi Sipoossa kustannukset ovat nousseet vuositasolla jopa 2 miljoonaa euroa. TE-uudistuksen myötä myös kuntien työttömyystukien rahoitusperiaatteet ovat muuttuneet, lisäten huomattavasti Sipoon kulurasitusta. Onkin tärkeää, että aktiivinen ja pitkäjänteinen työ Keravan kanssa jatkuu. Lisäksi

on tärkeää, että me päättäjät saamme ajantasaista tietoa työllisyysasioista, jotta pystymme päätöksillämme tukemaan TE-palveluiden työtä ja hillitsemään työttömyysmenojen kasvua.

Ja muutama huomio henkilöstöstä

Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö on kuntamme suurin voimavara. Sipoossa huolehditaan työyhteisöjen hyvinvoinnista ja esimerkiksi lähijohtamiseen ja rekrytointiin on panostettu. Vakinaisen henkilöstön osuus on kasvanut ja vaihtuvuus on pienentynyt. Myös sairauspoissaolot ovat vähentyneet. Kuntamme henkilöstö voi siis **pääosin** oikein hyvin.

Erittäin huolestuttavaa kuitenkin on, että henkilöstöraportin mukaan jopa noin viidesosa kunnan työntekijöistä ja esihenkilöistä on kokenut epäasiallista kohtelua tai häirintää työpaikallaan. Nämä ovat hälyttäviä lukuja ja vaativat henkilöstöhallinnolta välitöntä puuttumista. Asian selvittämiseksi on jo tehty kyselyjä, joten nyt on aika ryhtyä käytännön toimenpiteisiin. Näissä asioissa hyssyttely ei ole hyväksi, vaan häirinnän kitkemisessä tulee edetä määrätietoisesti lainsäädännön mahdollistamin keinoin. Vuoden kuluttua meidän **on** nähtävä parempia lukuja, ja Sipoon kunnan **on oltava** työntekijöilleen turvallinen työpaikka.

Muutama sana Salparista

Keväällä jouduimme tekemään ikävän päätöksen Salpar skolan lakkauttamisesta. Oppilasmäärät vähenevät myös muissa kyläkouluissa. Onkin hyvä, että kyläkoulujen elinvoimaa pohtimaan on nyt perustettu ohjausryhmä. Toivomme, että ratkaisuja löytyy, jotta lakkautuspäätöksiltä tulevaisuudessa vältytään ja voimme jatkossakin tarjota niin nykyisille kuin tulevillekin kuntalaisille turvallista, laadukasta ja Sipoon näköistä koulutusta.

Toisinaan ratkaisuksi kyläkoulujen elinvoimaisuuden turvaamiseen on esitetty suunnittelemattoman hajarakentamisen lisäämistä. Tämä ei ole kuitenkaan asiaan tehokas eikä kestävä ratkaisu. Järkevämpi tapa oppilasmäärien kasvattamiseen olisi suunnitelmallinen rakentaminen ja kaavoitus koulujen sijainti huomioiden.

Tästä pääsemmekin lempiaiheeseemme rakentamisen luvitukseen

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota siihen, että Rakennus- ja ympäristövaliokunta myöntää paljon lupia äänestämällä, ja päätökset poikkeavat esittelijän näkemyksestä. Tarkastuslautakunnan huomio siitä, että äänestämällä syntynyt päätös luo aina uuden ennakkotapauksen, on **erittäin tärkeä**. Kun lupa on jollekulle myönnetty, tulee luvat myöntää vastaavissa tilanteissa jatkossakin, maanomistajien yhdenvertaisen kohtelun turvaamiseksi. Harkitsemattomalla yksittäisten lupien myöntämisellä on siis **suuria** kerrannaisvaikutuksia, jotka hankaloittavat yhdyskuntasuunnittelua, tuottavat kunnalle tulevaisuudessa isoja kustannuksia, sekä nakertavat ja pirstaloivat sipoolaista luontoa ja maalaismaisemaa.

Tarkastuslautakunta toteaa myös, että suurten hankkeiden käsittelyjärjestykseen olisi hyvä kiinnittää huomiota. Käytännön esimerkki siitä, milloin tässä mentiin pieleen, oli Fingridin voimajohtohankkeen käsittely. Siinä kunnanhallitus joutui antamaan asiasta lausuntonsa ilman, että sillä oli käytössään kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa. Näin kunnanhallitus ei huomionnut lausunnossaan, että sen kannattama voimajohtolinjaus sijoittuu arvokkaalle lintualueelle, ja täten lisää lintujen törmäyksiä voimajohtoihin. Tämä on vain **yksi** esimerkki, mutta yleisesti ottaenkin on erittäin tärkeää, että meillä päättäjillä on kunnan omien **asiantuntijoiden** tuottama tieto käytettävissämme, kun teemme päätöksiä.

Lopuksi haluamme kiittää kaikkia viranhaltijoita sekä luottamushenkilöitä hyvästä yhteistyöstä, joka pääosin rullaa hyvin, erilaisista näkemyksistä huolimatta. Erityiskiitokset haluamme lähettää kuntalaisille, jotka yhteydenotoillaan säännöllisesti muistuttavat, **keiden** palveluksessa me valtuutetut täällä olemme. Ja vaikka toisinaan olemme Sipoon sanomien kanssa hieman eri mieltä siitä, **miten** asiat lopulta **menivätkään**, olemme kiitollisia siitä, että meillä on paikallismedia, joka jaksaa raportoida kuntalaisille valtuuston keskusteluista ja päätöksistä.

Kesällä moni sipoolainen ehtii viettää enemmän aikaa ulkona luonnossa. Kesä on myös hyvää aikaa tehdä havaintoja siitä, **mitä kaikkea** elämää ympärillämme onkaan. Vihreä valtuustoryhmä toivottaa kaikille hyvää kesää ja mukavia hetkiä Sipoon monimuotoisessa luonnossa.

Perussuomalaisten ryhmäpuheenvuoro
Sipoon kunnanvaltuusto 8.6.2026 maanantaina
(tilinpäätös, toimintakertomus ja arviointikertomus 2025)

Perussuomalaisten puheenvuorossa haluamme tuoda esiin muutaman taloudellisen seikan tilinpäätökseen liittyen. Myös kunnan sitovat tavoitteet ovat tärkeitä – ne ovat oleellisia ja tärkeä tapa viedä kunnan toimintaa oikeaan suuntaan. On hyvä ja myös tarpeen että tarkastuslautakunta arvioi uudestaan itsenäisesti niiden todellista toteutumista.

Työttömyys on jatkanut nousuaan 2025 Sipoossa. Nyt työttömiä on 955 – siinä on 41 pitkäaikaistyötöntä enemmän kuin vuoden 2024 lopussa.

Verotuloissa ei ollut muutosta edellisestä vuodesta. Samaan aikaan kuitenkin menot kasvoivat kaikissa merkittävässä kategorioissa. Toimintakate ja tulos heikkenivät 4 miljoonaa euroa ja lisälainaa otettiin 10 miljoonaa euroa. Korkomenot ovat puolitoista miljoonaa ja ovat todennäköisesti tuplautumassa parissa vuodessa, kun pitkäaikaiset matalankoron lainat on uusittava kalliimpaan korkokantaan.

Nyt on priorisoinnin aika. Kaikki ei ole yhtä tärkeää tai oleellista tai perusturvaan liittyvää ja peruspalveluita. Paljon on kannatettavia ja hyviä asioita, joita kunta tekee, mutta yhtä tärkeitä ne eivät ole! Ovatko esimerkiksi suurimmat poliittiset ryhmämme Sipoossa edelleen sitä mieltä, että tässäkin tilanteessa on järkevää ottaa kiintiöpakolaisia Sipooseen ja vieläpä suhteessa suuren 100 tuhannen asukkaan kaupungin osuuden verran! Investointien määrä ei meillä voi jatkua 20 miljoonan euron tasolla – ja seuraaviksi vuosiksi luku on nousemassa jo noin 30 miljoonaan – kaikki yli 10 miljoonan investoinnit on puhdasta lisävelkaa. Ollaan rehellisiä siitä.

Perussuomalaisina vaadimme, että Sipoon kunnanhallitus hyväksyy virkamiehiltä vain esityksiäseuraavan kolmen vuoden budjeteiksi, jossa menoja ei enää nosteta. Kuten meille on selkeästi osoitettu valtuuston talousillassa, tämä on ainoa keino estää Sipoon joutuminen velkaspiraaliin. Ja toivomme, että Sipoon poliittiset ryhmät voisivat sitoutua pelkästään taloudellisesti neutraaleihin muutosesityksiin, jolloin mihin tahansa menolisäykseen täytyy sisältyä vastaava leikkaus jostain toisesta asiasta ja että ne hyväksytään tai hylätään yhdessä. Mikäli muutkin ryhmät ovat vakavasti rakkaan kuntamme talouden tasapainottamisen kannalla oikeasti eikä vain puheissa, niin eihän teillä voi olla mitään näitä kahta vaatimustamme vastaan: eli vaaditaanmenoja lisäämätön talousarvioesitys kunnanjohtajalta ja sovitaan siitä, että ei rapauteta sitä ryhmien omilla esityksillä!

Perussuomalaisten valtuustoryhmä kiittää tarkastuslautakuntaa hyvästä työstään ja yleisesti pidämme arviointikertomuksen suosituksia tärkeinä ja erittäin kannatettavina. Niistä nostamme erityisesti esiin päivittäistavarahankinnat.

Sivulta 33. *Tarkastuslautakunnan mielestä kuittikattavuus ei ole vielä riittävällä tasolla. Päivittäistavarahankintojen toimintatapojen seuranta tulee jatkaa vuonna 2026 ja seurannan tulee olla asianmukaista ja riittävää. Kunnassa tulee olla nollatoleranssi kirjanpidollisille puutteille.*

Kommenttina tähän, että pelkätpistetarkistukset eivät ole riittävä tapa saada varmuus kirjanpidon oikeellisuudesta – jokainen puute kuiteissa tulee johtaa selkeisiin toimenpiteisiin. Tarkastuslautakunnan ehdotus maksukorttien epäamisestä on myös oikea, mikäli puutteisiin ei kehoituksista huolimatta saada korjausta. Tämähän ei ole vaikea asia saada kuntoon – kyse on kuntalaistenkin luottamuksesta siihen että verovaroja Sipoossa käytetään oikein ja vastuullisesti.